

*Predsedca
Národnej rady Slovenskej republiky
Peter Pellegrini*

Bratislava 17. februára 2015

Vážená pani námestníčka primátora,

na úvod mi dovoľte vyjadriť potešenie nad Vaším záujmom, ako aj záujmom širokej verejnosti o archeologické nálezy, ktoré boli odkryté počas archeologického prieskumu na Severnej terase areálu Národnej kultúrnej pamiatky Bratislavský hrad.

Dovolím si Vás ubezpečiť, že nielen mojim osobným a nespochybniel'ným záujmom, ktorý som už veľakrát prezentoval na verejnosti aj v médiách, ale aj záujmom všetkých zamestnancov Kancelárie Národnej rady SR, architektov, archeológov a stavebnej firmy realizujúcej stavebné práce v rámci areálu Bratislavského hradu, je ochrana týchto nálezov.

Obe fázy archeologického prieskumu (2008-2010 a 2013-2014) odhalili niekoľko cenných a zaujímacích nálezov rozličného stupňa zachovania alebo poškodenia a rozličnej historickej hodnoty, ktoré si dovolím v tomto liste zhrnúť, spolu s prezentáciou ochrany a zachovania jednotlivých nálezov.

1. RÍMSKA DLAŽBA(MOZAIKOVÁ) pod nádvorím Paláca (obr. 1). Tento nález je umiestnený v prekrývacej ochrannej stavbe (obr. 2) a následne po zreštaurovaní bude nález sprístupnený širokej verejnosti v rámci stálej expozície Bratislavského hradu.

Obr. 1 : Detail nálezu mozaikovej Rímskej dlažby pod nádvorím Paláca.

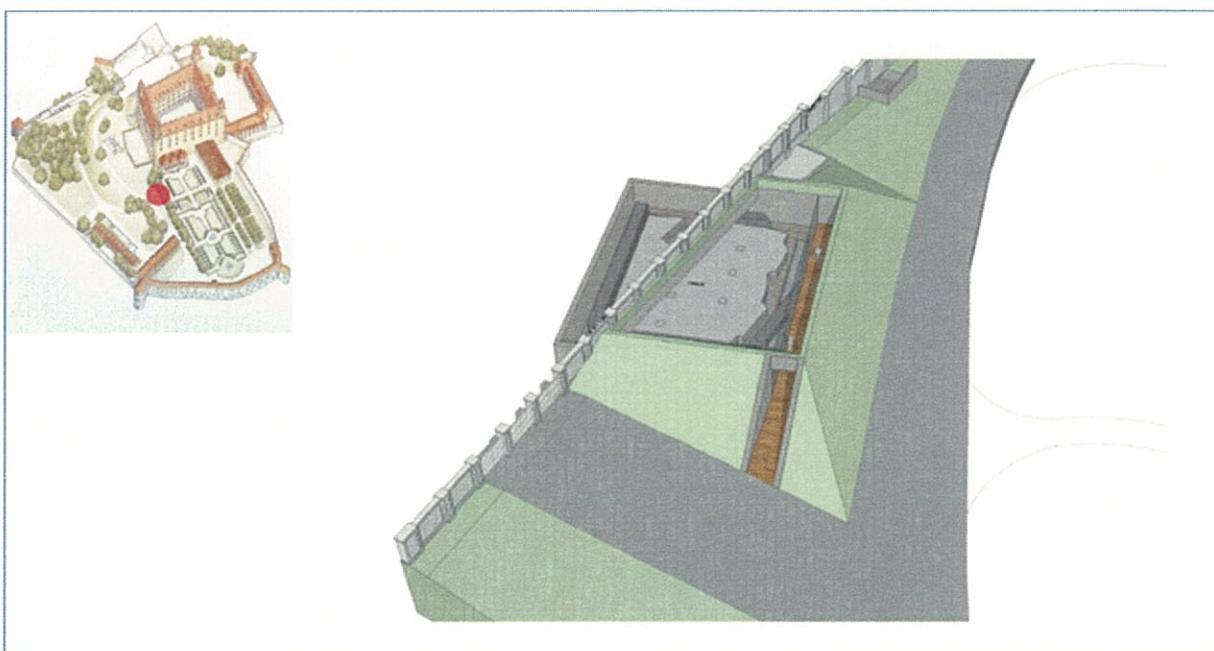

Obr. 2 : Existujúca prekrývacia ochranná stavba pre nález Rímskej dlažby

2. NÁLEZ RÍM II „POD GAŠTANMI“ predstavuje pozostatky keltsko-rímskej stavby (obr. 3) a nachádza sa v juhovýchodnej časti Severnej terasy areálu Bratislavského hradu. V tomto čase je nález ochránený pred poveternostnými vplyvmi a prekrytý zásypom. Prezentácia nálezu je plánovaná v prekrývacej ochrannej stavbe (obr. 4) a po zreštaurovaní bude nález sprístupnený širokej verejnosti v rámci obnovenej Severnej terasy areálu Bratislavského hradu (obr. 5) .

Obr. 3 : Nález Rím II „Pod gaštanmi“

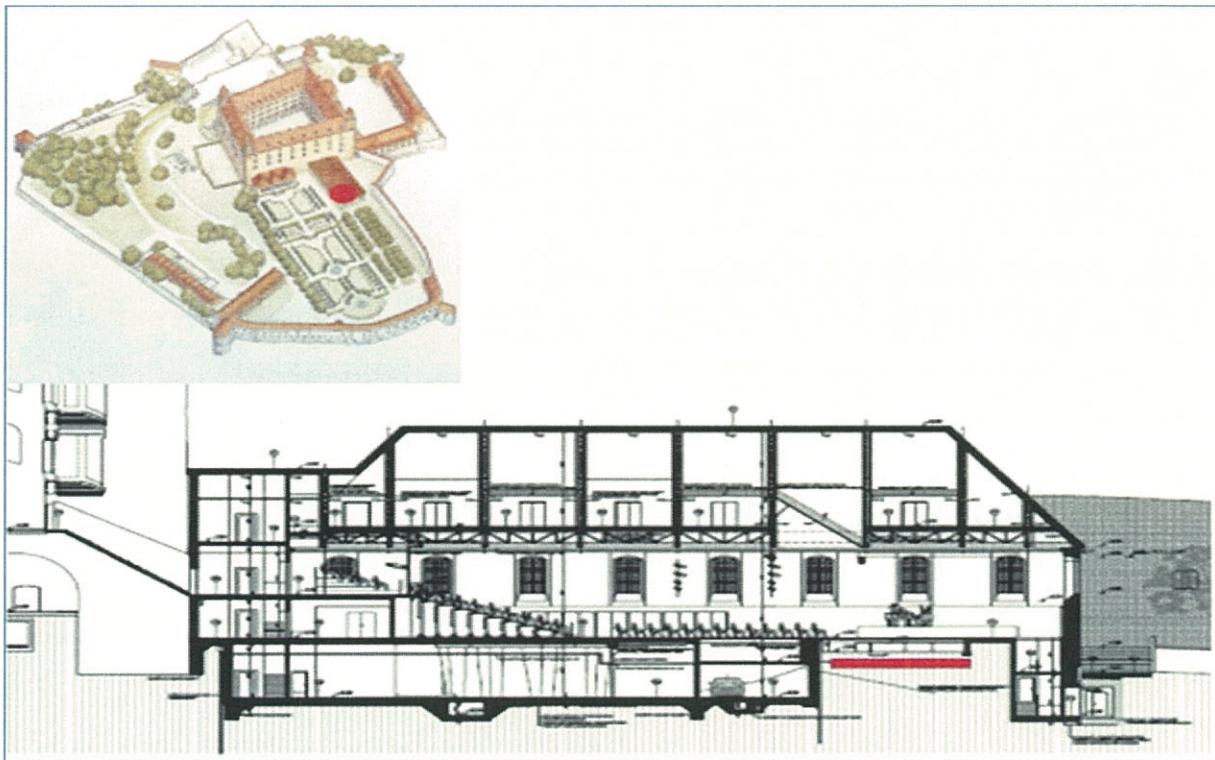

Obr. 4 : Plánovaná prekrývacia ochranná stavba nálezu Rím II „Pod gaštanmi“

Obr. 5 : Vizualizácia ochrany a sprístupnenia nálezu Rím II „Pod gaštanmi“ verejnosti

3. NALEZ RÍM I. POD ZIMNOU JAZDIARNOU. Nález sa nachádza v priestore pod budúcou podlahou Zimnej jazdiarne (obr. 6). V tomto čase je nález ochránený a prekrytý zásypom. Na prezentácii nálezu je plánovaná moderná koncepcia využitím počítačovej technológie, ktorá umožňuje zobrazenie vizualizácií objektu ako 3D modelu v sále Zimnej jazdiarne.

Obr. 6 : Nález Rím I pod Zimnou jazdiarňou

4. NÁLEZ RÍM VI. TORZO KELTSKO – RÍMSKEJ STAVBY – MÚR (obr. 7), 2 PILIERE A ZVYŠKY ZÁKLADOVÉHO MURIVA (obr. 8). Tento nález sa nachádza v tzv. severozápadnom bastíone. V tomto čase je nález staticky stabilizovaný, ochránený predpísanou konštrukciou a debnením. Torzo piliera, ktorý bol dočasne transferovaný pod dohľadom štátneho pamiatkového dohľadu, bolo významne poškodené výstavbou kolektora ešte v 80-tych rokoch 20. storočia. Prezentácia tohto nálezu bude formou zachovania nálezu *in situ* v pôvodnej nálezovej situácii so spätným zásypom s vyznačením pôdorysu, podľa možnosti celej stavby v nivelete terénu. Tento spôsob nadviaže na už realizovanú prezentáciu nálezov z obdobia Veľkomoravskej ríše na hornej východnej terase Bratislavského hradu.

Obr. 7 Múr torza Keltsko-rímskej stavby

Obr. 8 : Nález torza 2 pilierov: južný pilier bol významne poškodený výstavbou kolektora v 80-tych rokoch minulého storočia.

Pre každý z týchto nálezov, ako ste si určite všimli, je zámer zvoliť takú formu prezentácie, ktorá umožní najlepšie sprístupnenie daného nálezu odbornej i laickej verejnosti. Vhodný spôsob prezentácie nálezov, napr. časti rozpadnutého základového muriva, by mal umožniť komukoľvek predstaviť si ich pôvodnú podobu a taktiež súčasťou akej stavby tento nález kedysi bol. Rovnako je naším cieľom prispôsobiť prezentáciu pamiatok trendom 21. storočia zapojením aktívnych audiovizuálnych metód resp. použitím modernej počítačovej technológie a vytvorením 3D interaktívnych modelov vtiahnuť návštevníkov do atmosféry spred dvoch tisícročia.

Za týmto účelom sa pokúšame zabezpečiť financie spolu s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR z európskych fondov pre zachovanie historického dedičstva na vytvorenie projektu komplexnej multimedálnej prezentácie archeologických nálezov, nielen tých, ktoré sme už spomenuli, ale aj nálezov kostier, hrobov, mincí či iných artefaktov odhalených v areáli Národnej kultúrnej pamiatky Bratislavský hrad.

Takisto aktívne rokujeme s ministrom kultúry SR Marekom Maďaričom s cieľom dohody na spolufinancovanie reštaurátorských prác rímskej dlažby a ostatných cenných nálezov.

Chcem Vás ubezpečiť, že jednotlivé formy prezentácie nálezov sú výsledkom mnohých rokovaní s Krajským pamiatkovým úradom ako aj s archeológmi MÚOP, ktorí realizovali predchádzajúci prieskum. Rád využijem aj toto miesto, aby som sa týmto odborníkom verejne podakoval za ich odborné názory, usmernenia, nápady, odporúčania a úsilie, s akým sa na zachovanie týchto historických hodnôt podielali. A samozrejme nesmiem zabudnúť, na architektov Arch. Kancelárie Bouda & Masár, ktorí neustále neúnavne pracujú na citlivom zpracovaní záverov ochrany pamiatok do kompozície areálu Bratislavského hradu.

Vážená pani viceprimátorka, som presvedčený o tom, že snaha a práca všetkých zúčastnených zamestnancov Kancelárie NR SR a archeológov KPÚ, MÚOP, ŠPÚ a spolupracujúcich rezortov školstva a financií a taktiež moje osobné nasadenie a úsilie spoločne vyústia do vytvorenia modernej a reprezentatívnej expozície archeologických nálezov v areáli Bratislavského hradu, ktorá spolu s dokončenou rekonštrukciou Barokovej záhrady, spoločenskou sálou Zimnej jazdiarne, Hradným palácom a stálou expozíciou SNM budú vytvárať nezabudnuteľný zážitok pre každého návštevníka Bratislavského hradu. Nepochybne sa zhodneme na tom, že práve Bratislavský hrad je už od dokončenia

rekonštrukcie hradného paláca v roku 2010 najväčším lákadlom pre návštevníkov nášho hlavného mesta.

Pre úplnosť informácií by som rád spomenul naše nedávne stretnutie s primátorom Bratislavou pánom Ivom Nesrovnalom, na ktorom som ho osobne informoval o spôsobe ochrany a prezentácii všetkých archeologických nálezov. Zhodli sme sa na tom, že vzhľadom na závažnosť tejto témy je vhodné jej odpolitizovanie, a do celej diskusie by sa malo vniest' viac odbornosti a menej zbytočných emócií, podložených prevažne mylnými a neúplnými informáciami, ktoré sú až privel'mi často prezentované v médiách v súvislosti s témou rekonštrukcie Bratislavského hradu. Taktiež sme sa s pánom primátorom Nesrovnalom dohodli, že si spoločne pôjdeme pozrieť priebeh stavebných prác priamo do terénu, ako náhle to počasie dovolí. V prípade Vášho záujmu, Vás samozrejme veľmi rád privítam na takomto malom kontrolnom dni.

Na záver si dovolím dať do Vašej pozornosti webovú stránku Národnej rady SR, kde sa v aktívnej sekcií „Neprehliadnite“ nachádza prezentácia obsahujúca už spomenuté informácie o spôsobe zachovania archeologických nálezov. Taktiež je momentálne našou prioritou opäťovne spustiť webovú stránku www.bratislava-hrad.sk, kde Kancelária NR SR v rámci princípov transparentnosti a otvoreného informovania verejnosti bude pravidelne zverejňovať všetky nové informácie súvisiace s ochranou pamiatok ako aj s priebehom rekonštrukcie areálu Bratislavského hradu.

Želám Vám veľa úspechov vo Vašej práci a ďakujem Vám ešte raz za Váš úprimný záujem o prezentovanie a zachovanie nášho historického a kultúrneho dedičstva.

S úctou

**Vážená paní
MUDr. Iveta Plšeková
námestníčka primátora
hlavného mesta SR Bratislava
Bratislava**